

Frankfurt, Germany

3 ነሐሴ 2019

ህሉው ኩነታትን መጻኢ ብድሆችን ሃገርና

ክቡር አቦ መንበር :

ዝኽበርኩም ዕዱማት አጋይሽ :

ዝኽበርኩንን ዝኽበርኩምን ተሳተፍቲ ፈስቲቫል 2019

ሰላም : ከመይ ትኹኑ :

አቐዲመ : አብዚ ፈስቲቫል'ዚ ንምስታፍ ንዝተገብረለይ ዕድመ ብልቢ አመስግን ። አስዲበ : ስለ'ቲ አብ መጀመርያ ናይዚ ስሙን'ዚ ዚተኻየደ ሓድነታዊ ጉባኤኹም ዮሃና እብል ። ብተወሳኺ : እዚ ፈስቲቫልኩም ዕዉት ኪኸውን እትምን ።

ፖለቲካዊ ቃልሲና : ነዚ አብዚ ቀረባ እዋን እናዓበየ ኪመጽእ ዚጸንሐ ሓያል ማዕበል ናይ 'ይኣክል' ንምልኪ ፡ ነቲ አወንታዊ መዳያቱ እናአሓየልና ነቲ አሉታዊ መዳያቱ ብምእላይ ፤ ቅኑዕ ሃገራዊ መኣዝን ምትሓዝ ፤ ምሉእ ዓቕሚ ደሞክራሲያዊ ተቃውሞ አንጻር ምልካዊ ስርዓት ንምቕናዕ ምጽዓር ፤ ቀንዲ እዋናዊ ዕማም ናይቲ ሃገራዊ ሓይሊ እመስለኒ ።

ብዛዕባ ህሉው ኩነታት ሃገርና : ኩላትና ብብመንገድና እንረኽቦ ሓበሬታን እንዋህልሎ አፍልጦን ስለዘሎ ፤ አብዚ አጋጣሚ'ዚ ፡ ናይ ሓባር መረዳእታ ንምትሓዝ ዚሕግዝ ሓጺር ሓፈሻዊ መግለጺ ናይ ፡- (1) እዋናዊ ሃለዋት ሃገርናን ህዝብናን ፤ (2) ቀንዲ ብድሆች ሃገራዊ ቃልስና ፤ (3) ገምጋም ውጽኢት ሕዳሰ-ምሕዝነት ኤርትራን ኢትዮጵያን ፤ ከቕርብ እየ ።

1. እዋናዊ ሃለዋት ሃገርናን ህዝብናን

ኤርትራ ሃገርና ናጽነት ተጥናጺፋ ከተብቅዕ ፤ ህዝብና ግዳይ ጨቋኒ ስርዓት ኩይኑ ፡ ይሳቕ አሎ ። አብ ውሽጢ ሃገር ይኹን አብ ስደት ፡ አብ አዝዩ ሕማቕ ኩነታት ይርከብ ። ኤርትራዊ አብ ገዛእ ሃገሩ ተረጊጹ ፤ ምጽታት ናይ ጃምላዊ ስደት አጋጢሙዎ ፤ ዚከላኸለሉ ፡ ዚሓልየሉ መንግስቲ ስለ ዘይብሉ ፡ ፈቐድኡ ይሕረድ ፤ ይቕተል ፤ ይጥሕል አሎ ። ሃገር ባዲማ ፤ ቀጻልነታ አብ ሓደጋ ወዲቐ ።

አብ ዓለምና ሎሚ ፡ ኤርትራዊ መርኣያ ናይ መወዳእታ ዚስኣነ ወጽዓ ፡ ስደት ፡ ውርደት ኩይኑ ። ሎሚ ፡ 28 ዓመታት ድሕሪ ናጽነት ፡ መነባብሮ ህዝቢና ፡ አብ ከተማታት ኩነ አብ ገጠራት ፡ ካብ ምዝዛም ባዕዳዊ ግዝኣት ኢጣልያ አትሒዙ ፡ አብቲ ዚኸፍኦ ደረጃ ምህላዉ አዝዩ ዘጉሂ ተርእዮ ኢዩ ።

ኤርትራ ሎሚ ብስብርባር ናይ ዘይተማልአ ትጽቢታት ፡ ናይ ዚተጠልመ መብጽዓታት ፡ ናይ ዚበነን ተስፋታት ሓርነት ፡ ፍትሒን ግስጋሴን ወዚላ ትርከብ ። ህዝቢ ኤርትራ ብሓለንጊ ምልካዊ ስርዓት ይግረፍ ፤ ብኣደራሳ ጭቁናን ዓመጽን ይሳቕ ፤ መንእሰያትና ፈቐድኡ ይፈልሱን ይግፍዑን አለዉ ።

እቲ ዚኹነ ጽቡቕ ናይ ኤርትራን ኤርትራውያንን ኪርኢ ዘይደሊ ሓሳድ ስርዓት ፡ ብግብሪ ሃገር የዕኑ ፤ ንኹሉ ዜጋ ብኣልማማ ይደቡስ ፡ ይጭፍልቑ ፡ ይዕፍን አሎ ። እዚ ዓመጽኛ ስርዓት'ዚ ብፍሉይ ዚውክሎ ፡ ብፍሉይ ዚሕብሕቦ ወይ ብፍሉይ ዘጥቅዖ ክፋል ህዝብና ኩነ ሕብረተሰብና የለን ። ክንዲ ዚኹነ ፡ ኩሉ ኤርትራዊ ብሓባር ተቃሊሱ ኪኣልዮ ይግባእ ።

ቀጻሊ ህላወ ሃገርን ድሕነት ህዝቢን ሎሚ ፡ ለውጥን ደሞክራሲያዊ ስግግርን ይጠልብ ። ንሓደ መቃቂሉ ዚገዝእ ዓመጽኛ ስርዓት ምልዋጥ ግን ቀሊል ኣይኩነን ፤ ኪኖ ለውጢ ፡ ፖለቲካዊ ስግግር ናብ ቅዋማዊ መንግስቲ ፡ ዚበርቱዐን ዚጸንከረን ዕማም ኢዩ ። ኣድማዒ ለውጥን ርጉእ ስግግርን ምፍጻም ፡ ለባም አተሓሕዝን ጥንቁቕ ምቅርራብን ዚሓትት ጉዳይ ኢዩ ። እቲ ኣስጋጋሪ ፖለቲካዊ መስርሕ ፡ አብ ሓደ እዋን ፡ ለውጥን ቀጻልነትን ዚሓቕፈ ኪኸውን አለዎ ፤ ብሓደ መዳዩ ፡ ለውጢ ናይቲ ምልካዊ ስርዓት ዘበስር ፡ በቲ ካልእ ድማ ፡ ቀጻልነት ርጉእ ሰላም ዘረጋግጽ ።

እቲ ዚድለ ለውጢ ኣብ ከርሲ ኤርትራ በቑሉ ኪስሰን፡ ብኤርትራዊ ውሳኔን ጸዕርን ኪፍጸም፤ ሃገራዊ ድሕነትን ማሕበራዊ ርግኣትን ከውሕስ ኣለዎ። ኹሉ ሃገራዊ፡ ነቲ ኣብ መንጎ ሃገረ ኤርትራን መንግስቲ ኤርትራን ዘሎ ፍልልይ መሚዩ ከለሊ፤ ኣብ ኹሉ ንሃገረ ኤርትራ ዚምልከት ዞባውን ኣህጉራውን ጉዳያት፤ ንረብሓ ሃገርን ህዝብን ኪጣበቕ፤ ነቲ ስርዓት ከቃልዕ ይግባእ።

ክንዲ ዚኹነ፡ ነቲ ውህደት መሳርዕ ሃገራዊ ቃልስና ዚዘርግ ጉጅላዊ፡ ወገናዊ፡ ሃሱሳዊ ተግባራት ኩነ ዋንነት ውሳኔናን ናጽነት ሚላናን ዚትንክፍ ውሽጣዊ ተጻብኦ ይኹን ግዳማዊ ምትእትታው ብትሪ ክንምክት ይግባእ። ብተወሳኺ፡ ግዳማዊ ፖለቲካዊ ተቃውሞ መመላእታ ዘቤታዊ ተቃውሞ ምበር መተካእታ ስርዓት ህግደፍ ኪኸውን ከም ዘይክእል ምግንዛብ ኣዝዩ ኣገዳሲ እመስለኒ።

2. ቀንዲ መጻኢ ብድሆታት ሃገርና

2.1 ምትካል ቅዋማዊ ስርዓት፤

2.2 ምልቃቕ ፖለቲካዊ እሴታትን ብዘይ ሕጋዊ ኣገባብ ዚተቐየዱ ዜጋታትን፤

2.3 ምትዕርራይ መደብ ሃገራዊ ኣገልግሎት፤

2.4 ምምላስ ሰደተኛታት፤

2.5 ምርግጋጽ ድሕነት፡ ሰላምን ርግኣትን ሃገር፤

2.6 ምስልሳል ኣስጋጋሪ ፍትሕን ሃገራዊ ዕርቅን፤

2.7 ዳግመ-ስርርዕ ጸጥታዊ ጽላት፤

2.8 ምህናጽ ሃገርን መንግስትን።

3. ገምጋም ውጽኢት ሕዳሴ-ምሕዝነት ኤርትራን ኢትዮጵያን

ከም ዚዝከር፡ ዓሚ ከምዚ ሎሚ ኣብ ዞባና ሰለስተ ሃንደበታዊ ፍጻሜታት ተኸሲቶም፡- (1) ሕዳሴ-ምሕዝነት ኤርትራን ኢትዮጵያን፤ (2) ምልዓል እገዳ ሕሃ ኣብ ልዕሊ ኤርትራ፤ (3) ምፍራም ስሉሳዊ ስምምዕ ኢትዮጵያ፡ ኤርትራን ሶማልያን።

ኸው፡ እቲ ኣብ መንጎ ኤርትራን ኢትዮጵያን ዚጸንሐ መሪር ተጻብኦ ኣብቂዑ፡ መስርሕ ምሕዋይ ቊስሊ ናይቲ ኣዕናዊ ዶባዊ ኩናትን ሳዕቤናቱን ኪጅመር፤ ዕርቂ ናይ ክልቲኣን ሃገራት ድማ፡ ዞባዊ ሰላም፡ ጸጥታን ርግኣትን ከተባብዕ፡ ዓቢ ተስፋን ትጽቢትን ተገይሩሉ ነይሩ።

ኩይኑ ግን፡ ሕዳሴ-ምሕዝነት ኤርትራን ኢትዮጵያን ወርወርታ ጸሓይ መሲሉ ተሪፉ። ሕቶ ዶብ ኣይተፈትሐን፤ ኣብ ባይታውን ኣይተመልከተን። ሰራዊት ኢትዮጵያ ካብቲ ጐቢጡ ዚሓዞ ልዑላዊ መሬት ኤርትራ ኣይወጸን። እተን ኣብ ዶባት ክልቲኡ ሃገራት ብዓጀባ ዚተኸፍታ መተሓላለፊታት፡ ብሃንደበት ተዓጽዮን። ሓባራዊ ኣዋጅ ሰላምን ምሕዝነትን ኤርትራን ኢትዮጵያን ኩነ ስሉሳዊ ስምምዕ ኤርትራ፡ ኢትዮጵያን ሶማልያን ቀለም ኣብ ወረቐት ጥራይ ኩይኑ ተሪፉ።

ምስዚ ኹሉ ዘቤታውን ግዳማውን ብድሆታት፡ ግዜ ምሳና ከም ዘየለ ተገንዚብና፤ ቅኑዕ መኣዝን ሒዝና፡ ለውጢ ንምድራኽ ኣበርቲዕና ክንሰርሕ፤ ኣብ ጽባሕ ለውጢ ድማ፡ ደሞክራሲያዊ ስግግር ንምርግጋጽ በብዓቕምና፡ በብሞያና እጃምና ከነበርክት፤ ክንቅረብ ከም ዚግባእ ከዘኻኸር እፈቱ።

ኣብ መደምደምታ፡ ብዛዕባ'ታ ኣብ ጽባሕ ለውጢ እትህነጽ ሃገረ ኤርትራ ኪህልወና ዚግባእ ራእይ ብሰለስተ ምሉኣት ሓሳባት ክገልጽ እፈቱ። (1) ዜጋ መሰረት ሃገር ኢዩ፤ ብዘይ ዜጋ ሃገር የለን። (2) ክብረት፡ መሰል፡ ናጽነት ናይ ነፍሲ ወከፍ ዜጋ ምስ ዚሕሎ፤ ክብረት፡ መሰል፡ ናጽነት ናይ ኹሉ ዜጋ ይሕሎ። (3) መጻኢት ኤርትራ፡ ኣብ ቅዋም እትምስረት፤ ብሕጊ እትግዛእ፤ ሰብኣዊ ክብረት ዜጋታት እትሕሉ፤ ንኹሉ ዜጋ ማዕረ መሰል፡ ማዕረ ናጽነት፡ ማዕረ ዕድል እተውሕስ፤ ደሞክራሲያዊ ምሕደራ፡ ፍትሕን ራህዋን እተስፍን ኪትከውን ኣለዎ።

ነዚ ራእይ'ዚ ክዉን ንምግባር፡ ነፍሲ ወከፍ ነንገዛእ ርእስና፡ ለውጢ ኣብ ምድራኽ፤ ደሞክራሲያዊ ስግግር ኣብ ምርግጋጽ ኩነ ሃገርን መንግስትን ኣብ ምህናጽ እንታይ ከበርክት እኽእል፤ እንታይ ክገብር ከ ቅሩብ ኢየ፤ ኢሉ ኪሓትት ይግባእ። ለውጢ ምምጽኡ ስለዘይተርፍ፡ ኣብ ዚኹነ እዋን፡ ምናልባት

ቅድሚቱ እንጽበዮ ግዜ ኪመጽእ'ውን ስለዚኸእል፡ ተቐራብና ዲና ንለውጢ ዚብል ሕቶ ነፍሲ ወከፍና
ናይ ገዛእ ርእሱ መልሲ ኪህበሉ እዋኑ ዚኣኸለ ኩይኑ እስመዓኒ።

ጽን ኢልኩም ስለ ዚሰማዕኩምኒ አመስግን።

ዘልኣለማዊ ሓበን ንጀጋኑ ሰማእታትና!

ዕድመ ንናጻ ልዑላዊት ሃገረ ኤርትራ!

ፈጣሪ ንኤርትራን ህዝባን ይባርኽ!